

Obsah

Poděkování	9
1. Úvod: Základní obrysy africké historie	11
Stručná historie afrických studií	14
Krajina	17
Lidé	19
Struktura knihy	24
Část I. Politická uskupení, společnost a ekonomika v 19. století	25
2. Proměny západu: Obchod s otroky a „legitimní“ obchodní činnost na atlantickém pobřeží Afriky	30
Státy a společnosti v době atlantického obchodu s otroky	31
„Nelegální“ obchod: Obchod s otroky v 19. století	35
Minerály a zemědělské produkty: „Legitimní“ obchod	37
Změna a kontinuita v lesích a savanách	41
3. Pronikání do vnitrozemí východu: Otroci a slonovina ve východní Africe	47
Obchod: Otroci a slonovina	48
Námořní velmoc: Zanzibar	53
Stát, konflikt a obchod (1): Jezerní oblast	56
Stát, konflikt a obchod (2): Severovýchodní Afrika	62
4. Jižní hranice: Kolonie a revoluce v jižní Africe	67
Africký stát a společnost kolem roku 1800	67
Válka, revoluce a působení Zuluů	69

Kapský kolonialismus: Bílé osídlení a „domorodá otázka“	73
Voortrekkeři: Komunity bělochů ve vnitrozemí	75
Vyrovnaní sil kolem roku 1870	76
Část II. Afrika a islám v 19. století	77
5. Obrození a reakce: Islám severní Afriky	80
Staré a nové identity: Pouštní bratrstva	80
Obchod a konflikt v oblasti Středozemního moře:	
Hranice Otomanské říše a Evropy	81
Měnící se společnost (1): Maghreb	84
Měnící se společnost (2): Egypt	88
6. Džihád: Revoluce v západní Africe	92
Islám v západní Africe do 18. století	92
Kočovní Fulaniové	94
Proroci a válečníci	95
7. Východní půlměsíc: Hranice islámu ve východní Africe	99
Svahilský islám: Pobřeží	99
Islám ve vnitrozemí centrální části východní Afriky	100
Kříž a půlměsíc v severní Africe	102
Islám na Nilu	104
Část III. Afrika a Evropa v 19. století	107
8. Osamělý kříž: Misionáři a hranice	111
Misionářská aktivita Evropy v Africe přibližně do roku 1800	111
Oživení misionářské aktivity: Evangeličtí humanitáři	113
Vliv křesťanství na kulturu, stát a společnost	115
Misie a říše	119
9. Bílý muž na cestách: Průzkumné výpravy do Afriky	122
Zapálení gentlemani a učené společnosti: Cestovatelé a jejich cesty	122
Plíživá hegemonie a „vykonstruování“ Afriky	125
10. „Ať se děje co se děje“: Blíží se zápas o rozdělení Afriky mezi koloniální mocnosti	128
Afrika a teorie imperialismu	129
Rasa a kultura	131
Chaos a civilizační násilí: Politické a ekonomické odůvodnění	134

Část IV. Upevňování kolonialismu	137
11. Afričané se přizpůsobují: Dobyetí a rozdělení Afriky	140
Jak vysvětlit „dobyetí“ Afriky	140
Oštěpy a vodní toky: Ozbrojený odpor	145
Stará a nová historie: Kolonialismus a historické „vědomí“	153
Stará a nová realita: Kolonialismus a politické vědění	157
12. Impéria: Ekonomika a vojenská služba	164
Tržní plodiny	165
Bílí osadníci	168
Průmysl	171
Vojenské síly	174
Otroci a zaměstnanci	176
13. Války v buši a vzdálené stíny: Afrika ve světové válce (1)	178
Válka na kontinentu	178
Socioekonomické dopady	181
Afrika, Versailles a Společnost národů: Nové zásady pro novou éru?	182
Část V. Vrcholné období kolonialismu	185
14. „Pax colonia“? Představy o pokroku a skutečné změny	190
Změny v sociální oblasti a rodící se krize	190
Dopad na životní prostředí a zdraví	193
15. Těžké časy: Protest, identita a deprese	199
Vytváření kmenů	199
Rodící se odpor v islámském světě	202
Spása i protest: Církev v Africe	203
Třída a kmen: Industriální komplex	204
Tržní plodiny, krize venkova, protestující rolníci	207
Jiné hlasy	209
16. Války těch druhých (znovu): Afrika ve světové válce (2)	213
Změny v politice a společnosti	217

Část VI. Zánik impéria	221
17. Ryba na suchu: Koloniální strategie v poválečném světě	224
Poválečná Afrika v rámci mezinárodních vztahů	225
Strategie a vize v ekonomice, přibližně 1945–1950	226
Politické plány, přibližně 1945–50	228
18. Početí a zrození národa	231
Kořeny „stvoření“ Afriky	231
Od politického uvědomění k politickým stranám	232
Drtivá síla a objekt, kterým nelze pohnout: Nacionalisté a osadníci	239
19. Konflikt a kompromis: Cesty k nezávislosti	244
Debata a debakl: „Ústavní“ přechod moci	244
Násilí: Nárůst, forma a důsledky	251
Od Suezů k Sharpeville a dále: Konec vrcholného období imperialismu	258
Část VII. Dědictví, nové začátky a nedokončené projekty	261
20. Přelidněný dům: Přátelé, nepřátelé a ideologie studené války	264
Afrika a mezinárodní politika	264
Povstání a intervence	267
21. Nejisté základy: Výzvy nezávislosti	270
Budování národa (1): Ekonomika a společnost	270
Budování národa (2)	276
Politická stabilita a islám	282
Armády v africké politice	286
22. Snahy o nápravu a realita: Současná Afrika	292
Afrika a svět po ukončení studené války	292
„Dobrá vláda“, „moc lidu“ a konflikt	295
Modernita (1): Potraviny a hladomor	300
Modernita (2): Dluhy a rozvoj	303
Sociální změny: Vzdělání a zdraví	305
Poznámky	309
Vybraná literatura	311
Rejstřík	323